

Min färdärvade stad

EN NOVELL AV JÖRGEN KARLSSON

Min fördärvade stad

En novell av Jörgen Karlsson

Copyright © Jörgen Karlsson 2014 + Omslagsbild: Niklas Brandt

Från min uppväxttid i den här staden har jag många sakta tynande minnen. Då för tiden tycktes den varken vara stor eller skrämmande och bara hälften så fördärvad. Men staden har sedan dess vuxit och med expansionen har mörkret kommit. Det sägs att i kloakerna under staden lever en namnlös fasa som sakta har börjat suga livslusten ur folket. All glädje har försvunnit, husfriden har försvunnit och även människorna har försvunnit. Jag hatar nu den här staden. Speciellt de nätter då månens olycksbringande sken hånar nattens befriande mörker. Den grå satelliten bestrider mitt inre lugn när den i samma anda som en fet tyrann glider fram över himlavalvet. Dess spöklika ljus reflekteras i det smutsiga och stinkande vattnet och får alla förfallna och mögelinfesterade byggnader att te sig än mer förunderliga och ohyggliga.

De äldsta husen och de historiska lagerlokalerna är från början av förra århundradet då staden blomstrade och stora mängder malm transporterades in via järnvägen från norr. Det var sannerligen andra tider och jag undrar om byggnaderna alltid har kastat dessa

långa förrådiska skuggor som kan krypa in under skinnet även på de mest själsstarka och djärva ibland oss. Om husen en gång varit målade i färgglada tinkturer så är de idag helt svarta. Inpyrda under ett århundrade av sot och giftig rök från stålverket som lika sakta som oundvikligt förgiftar och smutsar ner hela samhället. När Ludvig Nordström skrev om Lort-Sverige måste det ha varit den här staden han hade i tankarna. De rika ägarna av masugnarna och valsverken kallar de tunga industrianläggningarna för stadens livsnerv medan de som arbetar och sliter vid de nyss nämnda konstruktionerna vanmäktigt skriker ut sin smärta medan de sakta förtvinar bort i sina solkiga sängar. De är sedan länge döda fast det har deras hjärnor ännu inte begripit.

Min dagliga vandring börjar i den norra av stadens tre hamnar. Jag går om natten då jag inte tål att se folket eller höra deras meningslösa pladder. Längs de många bryggorna har skepp från världens alla bakåtvända hålor lagt till för att antingen lasta eller lossa sitt konfidentiella gods. Hotfulla män som vaktar skeppen kan ibland skymtas bland skuggorna när de tänder en cigarett för att sedan åter försvinna in i mörkret för att se men inte synas. Från de schaskiga hamnkrogarna hörs sång och skratt men min stolthet förbjuder mig att beträda dessa skabrösa inrättningar. Överförfriskade sjömän, rabiata hamnarbetare och sjukdomsspridande gnoer är ingenting för mig. Jag fortsätter istället min vandring efter kajens slippriga trädäck som med tiden har börjat murkna och förfalla. Noga undviker jag att trampa i spyor och avföring som de utslängda kroggästerna så omtänksamt har lämnat efter sig. På ett ställe tvingas jag att kliva över en gubbe med långt ovårdat skägg som ligger utslagen på marken. Till min förundran upptäcker jag en stor råtta som glupskt har börjat gnaga på den orörliga mannens ena öra. Råttan fräser ilsket

till när jag passerar men ryggar tillbaka då jag höjer min ena fot för att krossa den. Även råttorna vet sin plats i den gudomliga hierarkin.

Vid slutet av kajen vrider jag på huvudet för att försäkra mig om att det inte är någon som förföljer mig. Jag ser inga livstecken förutom en ragglande man som förtvivlat försöker hålla balansen samtidigt som han pissar mot en husvägg. Från denna plats kan jag även se stadens välkända siluett där domkyrkans höga torn reser sig likt Longinus lans över alla andra byggnader. Kyrkan är byggd på en hemsökt kulle i mitten av staden och varje söndag kallar klockorna gengångarna till fest. Frälsarens kött och blod skall förtäras men de halvgaggiga prelaterna som serverar har förlorat allt hopp om frälsning. De har sedan lång tid tillbaka glömt bort sin ursprungliga kallelse och i avsaknad på något annat att göra tragglar de, dag efter dag, igenom gammal liturgi av fabulerad galenskap som är lika förligad som intetsägande. Om de förstod hur meningslösa deras liv egentligen var skulle de kanske kunna vakna upp från sin självvalda apati men jag betvivlar att de ens då skulle ha kraft att resa sig.

I anslutning till hamnen med utsikt över vattnet har en sinnessjuk arkitekt uppfört ett groteskt teaterpalats. En infernalisk byggnad som slukat fler själar än någon annan plats i den här staden. Vansinnet och blodskammen finns praktiskt taget inmurad i väggarna och gränserna mellan fantasi och verklighet har här för länge sedan suddats ut. Otaliga är de offer som ovetande lockats in i byggnaden för att sedan lämna den förändrad. De livskraftiga och starka har tagit ett ofrånkomligt steg mot vanvettet medan de degenererade för länge sedan har passerat galenskapens gräns. Det besinningslösa våldet blandas med perverterade drömmar när den konstnärliga ledarens alla begär hämningslöst skall tillfredställas. Jag ryser när jag tänker på allt blod som gått förlorat när det spillts på teaterns golv. Det

finns en god anledning till varför det är målat svart. Om jag vore en medlidsam man skulle jag bränna ner teatern och befria staden från den ondskefulla repertoar som under sömnlösa nätter har kreerats fram för att sakta dra ner människorna i en brunn av förtvivlan som det inte går att fly ifrån. Men sådana aktioner är inte i min natur så byggnaden får stå kvar och fortsätta med sina förtärande föreställningar.

Från teatern tar min vandring in mig i kvarter med illavarslande namn som Gamen, Koltrasten och Uven. Det är här som stadens kriminella element säljer och köper sin narkotika. Polisen känner givetvis till den handel som pågår här men de har bra betalt för att titta åt ett annat håll. Plötsligt hör jag ett panikslaget kvinnoskrik eka mellan de mörka byggnaderna men det tystnar abrupt. Eftersom jag inte vill bli indragen i tråkigheter fortsätter jag bara att gå. Vem det än var som skrek så har den belladonnan antagligen redan gått förlorad. När jag passerar en gränd kommer en man med vilt stirrande ögon fram till mig och frågar om jag är intresserad av att köpa kola. Jag skakar på huvudet och mannen muttrar några verbala banaliteter som äcklar mig. Jag tar ett hotfullt steg framåt och mannen drar sig ynkande tillbaka till det mörker som han fötts ur.

Min vandring fortsätter sedan efter en grusväg runt en udde. Detta är ett naturskönt område som ligger i anslutning till den grå stadskärnan. Mellan de höga tallarna och de mörka granarna finns ett trevligt picknickområde och en mysig badstrand. Skogen är skön att vandra i om dagen men om natten söker sig odjuret till denna plats för att ostört utföra sitt ljusskygga värv. Hur många människor som ligger begravda här kan jag inte sia om men den starka liklukten förtäljer om ett stort antal omärkta gravar. Uddens ursprungliga namn var Rövareshkatan och kanske har det alltid varit en ond plats

som i alla tider har lockat till sig diverse illgärningsmän och allehanda nidingar.

En vän berättade för mig att det en gång i tiden hade funnits ett skeppsvarv på udden. Den sjökaptan, vars namn udden numera är uppkallad efter, lät här konstruera många sköna skepp som seglade över världens alla hav. Briggen Rota var det ståtligaste som byggdes men det sägs ha försvunnit under mystiska omständigheter i de förädiska reven utanför Puerto Ricos kust med sin last av afrikanska slavar. Havet färgades rött den dagen.

Briggens slutgiltiga öde är inte det enda mysteriet som försvunnit i historiens mörker. Även den skeppsbyggande kaptanen var en man omsluten av hemligheter. Enligt min vän lät han sig en långt liden dryckeskväll förföras av den gröna fen. Under hennes ohyggliga inflytande slog han ihjäl sin familj och brände därefter ner varvet för att undanröja alla spår av dådet. Var kaptanen därefter tog vägen är det ingen som vet. Kanske omkom han i den helvetiska eldsvådan som han själv var orsaken till.

Längst ut på udden så träffas min hatt av en regndroppe så jag ökar takten på mina steg. Det dröjer inte länge förrän det råder fullt skyfall och jag tar skydd under ett träd inte långt från landshövdingens hem. En smäcker allé leder upp till den stora residensbyggnaden men jag avstår från att göra ett högst oväntat besök. En gång i tiden var området ända ner till vattnet landshövdingens privata mark men på senare år har strandområdet öppnats för allmänheten. Trots denna givmildhet styr den av regeringen utvalda landshövdingen denna landsända med järnhand. Den makt som alltid har koncentrerats här har gjort att maktens män har fått en aptit för det förbjudna. Varje helg hålls det hov i en orgie av brännvin, droger och sex. Det är gamla rika män och unga fattiga flickor som tillsammans dansar

en vanvettig dans i svett, blod och sperma. Jag undrar vad som skulle hända om regeringen utsåg en kvinnlig landshövding men skrattar bort denna tanke då det aldrig lär ske.

Bortanför residenset kan jag i regnet skymta stadens museum som är känd för sin stora samiska samling. Äregiriga antropologer från huvudstaden lät med våld sammanställa denna kollektion så att de kunde skriva tunga doktorsavhandlingar och belönas med fina titlar. Ingen var det som hörde samernas jämmerrop när deras byar brändes ner och deras kulturarv våldtogs. Merparten av samlingen står nu i källaren och samlar damm samtidigt som samernas krav på att få tillbaka sina förfäders skallar och artefakter möts med dövörat under byråkratins svårforcerade täckmantel. Jag hoppas att dessa forskare och professorer fick betala ett högt pris för alla dessa illdåd som utfördes i vetenskapens namn utan minsta tanke på mänskligt lidande.

Efter en timme avtar regnet och jag fortsätter min vandring efter den leriga grusvägen. På vissa platser är pölarna så stora att jag måste ta det extra försiktigt för att inte halka ner i sörjan. Jag passerar fängelset Vita Duvan, stadens mest ökända plats. I århundraden har brottslingar, oliktankande och mentalt störda människor under svåra umbäranden hållts inspärrade i denna byggnad. Det är inte för inte som de inspekterande myndigheterna en gång gav fängelset det mindre smickrande epitetet: *Den sämst underhållna fängelsebyggnaden i landet*. Speciellt fruktat är den oktagonformade sidosbyggnaden där några av landets farligaste personer har utsatts för tortyr och grymma experiment som en del i sin rehabilitering. Av alla fångar som ofrivilligt gjort ett besök på Vita Duvan är den legendariske bohemen och poeten Liikavaara-Frans den mest kända. Han spärrades in bara för att han valde att tala meänkieli istället för svenska vilket överheten såg som ett hot på den tiden. Om han

också fick stänga sig blodig mot oktagonens väggar låter jag dock vara osagt.

Bortanför fängelset står en annan gigantisk byggnad, denna i rött tegel. Det är stadens anrika bryggeri och om väggarna i denna byggnad kunde tala skulle de bära vittnesmål om ohygglig grymhet. I alla tider har det bryggts skummande öl i staden och under motbokens tid sköttes bryggeriet med hårda maffialiknande metoder. Al Capone skulle ha varit avundsjuk på det välsmorda maskineri av korrupktion, utpressning och våld som kotteriet utövade besinningslöst när svarthandeln nådde nya oanade höjder. Genom dessa ljuskygga metoder har bryggeriet alltid kunnat leverera välsmakande öl till massorna även om direktörerna har behövt gå över lik för att kunna framställa sin produkt.

Jag närmar mig nu slutet på min vandring. Jag måste först bara passera den södra hamnen. Här är det lika dött och öde som på en kyrkogård. Det enda som fortfarande vittnar om att detta en gång i tiden var en livlig på- och avlastningsplats är den övergivna hamnkranen som fortfarande står stolt i sin rostiga förfallenhet. Jag ser ett ljus som flämtar från styrhytten och undrar vad det är för en sorts varelse som har modet att ensam vistas i maskinens hjärta. Likt en fyr lockar ljuset på mig men regnet har redan försenat mig till mitt förutbestämda möte så jag traskar vidare. Kranen får denna natt leta sig ett annat mer oförsiktigt offer än jag att sluka.

Jag kommer till slut in i den stadsdel som smått ironiskt har uppkallats Thule. Kanske hade stadsarkitekterna rätt när de namngav platsen för detta är verkligen den yttersta norden. Bortanför finns inget annat än det svarta bråddjupa havet. I Thule har de rika och privilegierade desperat försökt bygga sig en fristad från stadens fatiga och sjuka. Ett stort antal makabra lägenhetskomplex och höga

fastighetsbyggnader bildar tillsammans en svårnavigerad labyrint av smala passager och mörka återvändsgränder. Jag besöker ofta detta område så jag känner väl till alla vägar, alla vrår och varenda gömställe. Genom ett fönster ser jag några ungdomar ha fest. De dricker och dansar utan minsta tanke på några andra än sig själva och den egna njutningen. Det är därför som jag gillar detta område för människor som är så självupptagna som dessa ungdomar är det ingen som saknar när de försvinner. Thule är mitt revir.

Plötsligt öppnas en ytterdörr och jag hör det välkomnande ljudet av ensamma klackar. En ung kvinna passerar förbi nära utan att se mig. Jag vittrar parfym uppblandat med hennes månadsrening och vet att hon är veckans utvalda. Ljudlöst smyger jag efter henne och känner jakten växa inom mig. Det oemotståndliga begäret efter denna kvinna är det enda som existerar och hon är mitt allt. I en dunkel gränd stannar hon plötsligt upp och ser sig oroligt omkring. Det är så tyst att jag kan höra hennes hjärta slå. Hon är oskuldsfull, fläckfri och helt aningslös. Jag står bara en meter bakom henne och ler för mig själv. Detta är det extatiska ögonblicket innan stormen. Föga anar kvinnan att det är i natt som hon har ett möte med den namnlösa fasan som i gamla tider kallades Nosferatu. Sedan hugger jag tänderna i hennes strupe.

